

Magyar Mérnöki Kamara Vízgazdálkodási- és Vízépítési Tagozat

Együttműködési lehetőségek és javaslatok a vízgazdálkodás megújítására

.....
Kriston Ádám
elnök
Magyar Mérnöki Kamara
Vízgazdálkodási- és Vízépítési Tagozat

2026.06.30.

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló	3
1. Általános probléma felvetések	5
1.1. Víziközmű ágazat.....	5
1.2. Vízügyi ágazat.....	8
2. A Magyar Mérnök Kamara Vízgazdálkodási és Vízépítési Tagozatának együttműködési javaslatai a vállalatokra	10
2.1. Képzés / továbbképzés	11
2.2. Jogszabályok felülvizsgálata és jogszabályalkotás	12
2.3. Háttér intézményrendszer hatékonyságának növelése	13
2.4. Az EU-s források hatékony felhasználása.....	14
2.5. Szakmai kapcsolatrendszerek, együttműködés és kommunikáció	15
2.6. Ágazati szakkérdésekben állásfoglalások és döntéstámogatás, stratégiaalkotás.....	17
3. Akcióterv és mérőföldkövek (2026–2040).....	18

Vezetői összefoglaló

A mérnök általában - és ez igaz a vízgazdálkodás keretében dolgozó mérnökökre is - a társadalomban megjelenő és elfogadott igényeket elégíti ki a munkája során, tevékenysége nem öncélú. Tudásával természetesen tud igényt is generálni, de megbízást az igény elfogadása után kap. Ez igaz volt a múlt században is és igaz napjainkban is a vízgazdálkodás infrastruktúrájának tervezése üzemeltetése kapcsán.

A klímaváltozás felgyorsítja a korábban kialakult tájhasználati igények újragondolását és az ezt elősegítő fenntartható vízgazdálkodás természeti kereteinek folyamatos monitorozását. **A Magyar Mérnöki Kamara Vízgazdálkodási- és Vízépítési Tagozata partner szeretne lenni a Kormány vízgazdálkodás keretében megfogalmazott célok megvalósításában.**

A Tisza Program / Kormány hívó-szavai, melyek mentén tárgyi anyagunk összeállításra került:

- Magyarországot újra vízmegtartó országgá tesszük.
- A vízhasználatot a táj teherbírásához igazítjuk, és javítjuk a vízminőséget.
- Célzott programokkal és a lakosság bevonásával védjük a nagy tavakat, és egyben hozzáférhetővé tesszük azokat a nagyközönség számára.
- Hosszú távon korszerűsítjük az ivóvízhálózatot.

A vízgazdálkodás kapcsán vállalt Kormány - Program sikeres végrehajtása közös célunk és érdekünk. Kamaránk és Tagozatunk a tárgyi anyagban igyekezett főbb címszavakban röviden összefoglalni javaslatait és álláspontját a Programhoz kapcsolódóan a közös és hosszútávú közös gondolkodás és munka megalapozásaként.

Az ágazatban az elmúlt években az Unió források sajnálatos módon nem voltak elérhetőek, mely az egyébként is fennálló forráshiányt csak fokozta. Az ágazatra évtizedek óta jellemző továbbá, hogy nem képes megtermelni az üzemeltetett létesítmények fenntartásához, értékmegőrzéséhez, fejlesztéséhez szükséges forrásokat ezért ezek a feladatok nagyobb részben pályázati forrásból kerültek végrehajtásra. A szükséges rekonstrukciós és beruházási munkák megvalósításában jelenleg rendkívüli elmaradások tapasztalhatóak (nagyban köszönhetően a visszafizetési kötelezettség alóli felmentésnek). **Az eddig felhalmozott rekonstrukciós és beruházási elmaradások ledolgozása vár tehát az ágazatra, mely több évig, évtizedig elhúzódó hatalmas feladat.** A feladat sikeres teljesítése az eddigénél sokkal nagyobb mérnök humán erőforrást igényel tervezői, kivitelezői, műszaki ellenőri és üzemeltetési oldalról is! **Azt tapasztaljuk, hogy a hosszú évek óta tartó forráshiányos állapot és a centralizáló folyamatok drasztikusan rontották az ágazat beruházási képességét.** A centralizációra és annak fenntartására fordított energiák és források véleményünk szerint nem váltották be a szakmai elvárásokat. Versenykorlátozó és piactorzító hatásuk negatív hatással volt a szakmaiságra, hatékonyságra, minőségre, határidőre és költségekre. Egyfajta leépülési folyamat volt tapasztalható e-téren.

Kiemelten fontosnak tartjuk az ágazat rekonstrukciós és fejlesztési forrásainak biztosítását, első lépésben az Uniós források hazahozatalát, majd fenntartható és önmagát finanszírozni képes működési modell kialakítását. Mindezek megvalósításához elengedhetetlenül szükséges a kompetens, elhivatott és összetartó mérnök társadalom!

A Magyar Mérnöki Kamara Vízgazdálkodási- és Vízépítési Tagozatának célja, hogy az előttünk álló ágazati kihívásokat teljesíteni képes, stabil mérnök társadalmat biztosítson Magyarországra számára!

Tudásunkat a legnagyobb hatékonysággal az ágazat és nemzetünk szolgálatába szeretnénk ajánlani!

A Vízgazdálkodási- és Vízépítési Tagozat tagjai a tisztségviselőket közvetlen választás útján választották meg. A tisztségviselők magasan kvalifikált, aktívan és több évtizede az ágazatban és az ágazatért dolgozó szakemberek.

A Magyar Mérnöki Kamara Vízgazdálkodási- és Vízépítési Tagozata ágazati köztestületként több mint 3.500 fő kamarai jogosultsággal rendelkező mérnök képviseletért, magas műszaki színvonalú, tudományos alapokon nyugvó, egységes szakmai gondolkodásának megteremtéséért és ezek által a vízgazdálkodási vízépítési ágazat megfelelő működési környezetéért-, fejlődéséért felelős.

A problémafelvetést követően készek vagyunk együttműködni a problémák mélyebb kibontásában, priorizálásában és megoldási javaslatok kidolgozásában, folyamatos és bizalmon alapuló munkakapcsolat kialakításában.

1. Általános probléma felvetések

Ebben a fejezetben nem célunk részletekbe menően a vízgazdálkodás két ágazatának problémáit kifejteni, megvannak erre azok a szereplők, akiknek ez érdeke és feladata. Továbbá úgy gondoljuk, hogy ezek részben már ismertek a szakpolitika számára, továbbá a közvetlen ágazati szereplők feladata elsődlegesen azok részletesebb bemutatása. Nem szándékunk a hatáskörön való túlterjeszkedés azonban az ágazati problémáknak feltérképezése és megoldása a Mérnöki Kamara távlati szakmai munkáját alapvetően határozza meg, illetve a Kamarának - hatáskörén belül – fontos szerepe lehet az ágazat szakmai jövőjének formálásában.

1.1. Víziközmű ágazat

A víziközmű-ágazat hosszú távú fenntarthatósága, az ellátásbiztonság fenntartása és az EU-s fejlesztési források hatékony felhasználása érdekében szükséges a Gördülő Fejlesztési Terv (GFT) rendszerének szakmai- és szabályozási felülvizsgálata, valamint a rekonstrukciós és beruházási folyamatok összehangolt megújítása.

Az elmúlt időszakban a forráshiány következtében jelentős rekonstrukciós és vagyonmegőrzési elmaradás halmozódott fel. A jelenlegi rendszer számos esetben adminisztratív megfelelési kötelezettségként működik, miközben a hosszú távú vagyongazdálkodási és ellátásbiztonsági szempontok csak korlátozottan tudnak érvényesülni. A tervezett fejlesztések és a ténylegesen rendelkezésre álló források közötti strukturális eltérés miatt a rekonstrukciók jelentős része folyamatosan átütemeződik, amely a gördülő tervezés kiszámíthatóságát és hatékonyságát csökkenti.

A víziközmű-rendszerek állapotának romlása, a hálózati meghibásodások számának növekedése, valamint az üzemeltetési költségek emelkedése indokoltá teszi a preventív, kockázat-alapú rekonstrukciós szemlélet megerősítését. Ennek alapja az egységes műszaki adatstruktúra, a vagyonnyilvántartási rendszer korszerűsítése az állapotértékelési metodikák fejlesztése, valamint a KPI-alapú döntéstámogatási rendszer kialakítása.

Az EU-s források szabályos, hasznos, hatékony és jól ütemezett felhasználása érdekében szükséges a tervezési, engedélyezési és finanszírozási folyamatok összehangolása, továbbá az országos szintű projektpriorizálási és költségbecslési módszertan kialakítása. A hatékony forrásfelhasználást gátolja, az alábbi, jelenlegi Gördülő Fejlesztési Tervezési gyakorlat:

- A GFT sok esetben formális megfelelési dokumentummá vált, nem valódi vagyonstratégiai eszközzé.
- A rövid távú forráshiány felülírja a hosszú távú rekonstrukciós prioritásokat.
- A tervezett rekonstrukciók jelentős része évről évre átütemeződik, emiatt a gördülő tervezés elveszíti kiszámíthatóságát.
- A hibaalapú beavatkozások dominálnak a megelőző rekonstrukciók helyett.
- Az éves GFT- frissítések jelentős adminisztratív terhet jelentenek a szolgáltatóknak és tervezőknek.

- A különböző szolgáltatóknál eltérő adatminőség és nyilvántartási struktúra áll rendelkezésre.
- Hiányzik az egységes országos vagyonértékelési metodika.
- A GFT-k sok esetben nem kapcsolódnak valós kockázatelemzéshez vagy KPI-alapú prioritásképzéshez.
- A rekonstrukciós igények és a hatósági elvárások között finanszírozási feszültség áll fenn.
- A tervjóváhagyási folyamat hosszadalmas és többszereplős.
- Az engedélyezési és közbeszerzési időigény miatt a GFT-ben szereplő projektek megvalósítása gyakran időben elcsúszik.
- Az EU-s pályázati ciklusok és a GFT logikája nem minden esetben összehangolt.
- A szolgáltatók eltérő műszaki standardokkal és eltérő rekonstrukciós szemlélettel dolgoznak.
- A közművagyon amortizációja gyorsabb, mint a pótlási ütem.
- A jelenlegi díjstruktúra nem biztosít elegendő fedezetet a szükséges rekonstrukciós szinthez.
- A GFT és az üzemeltetési tapasztalatok visszacsatolása nem elég erős.
- Nincs egységes országos projektpriorizálási szempontrendszer.
- A klímaadaptációs és energiakockázati szempontok még korlátozottan jelennek meg a GFT-kben.

A víziközmű- ágazat hosszú távú fenntarthatósága és a hatékony, megvalósítható forrásfelhasználás érdekében szükséges a Gördülő Fejlesztési Terv (GFT) rendszerének szakmai és szabályozási felülvizsgálata, különös tekintettel az alábbi területekre:

- Többéves, kiszámítható fejlesztési finanszírozási környezet kialakítása, amely lehetővé teszi a gördülő tervezés tényleges érvényesülését.
- A GFT-k tényleges pénzügyi megalapozottságának biztosítása, a tervezett beruházások és a rendelkezésre álló források összhangjának megteremtése.
- A beruházási, felújítási és pótlási tervrészek összehangolása a tényleges üzemeltetési tapasztalatokkal és az ellátásbiztonsági kockázatokkal.
- Egységes, országos szintű műszaki adatstruktúra és nyilvántartási rendszer kialakítása a GFT-k összehasonlíthatósága és megalapozottsága érdekében.
- Az országos szintű rekonstrukciós és pótlási prioritások egységes módszertan szerinti meghatározása, kockázatalapú vagyonkezelési szemlélet bevezetésével.
- Országos szintű mintatervek és egységes tervtartalmi követelmények kidolgozása a gyorsabb engedélyezés és projekt-előkészítés támogatására.
- Független szakmai bírálói és monitoring rendszer kialakítása kamarai részvétellel, különös tekintettel az EU-s forrásból megvalósuló víziközmű-fejlesztésekre.
- A GFT-k és az EU-s forrásfelhasználás összehangolása oly módon, hogy a támogatási ciklusok ne írják felül a szakmailag indokolt rekonstrukciós sorrendet.

- Egységes költségbeadási és életciklus-költség alapú tervezési módszertan kidolgozása az elszámolhatóság és az objektív projektértékelés érdekében.

A víz és szennyvíz díjaknak transzparens módon tartalmazniuk kell a fejlesztésekre szánt fedezetet. A díjrendszer átalakításakor szociális szempontok figyelembe vétele mellett a szükséges fejlesztési források megalapozásáról gondoskodni kell. Azok a szolgáltatók, ahol a rendszerjellemzők indokolják a többlet felújítást, az államnak pályázatok útján szükséges biztosítani fejlesztési lehetőségeket. A pályázatokat meghatározott KPI paraméterekre kell kiírni, úgymint: rekonstrukciós ráta, nszv, energiahatékonyság, ellátásbiztonság, vagyonállapot, hibaszám/km, ügyfélelégedettség (ez a sorrend a prioritás sorrendet is mutatja, kisebb szolgáltatóknál az első 3-4 tételre vonatkozóan súlyozott pályázati programokkal kell „támogatást” biztosítani). A leghátrányosabb és a legrosszabb állapotban lévő szolgáltató gazdasági szankcionálása az állapot további romlását fogja eredményezni.

A regionális rendszerek kialakításának ösztönzése támogatott (Megvalósíthatósági Tanulmány és életciklusra készített CBA elemzés figyelembe vétele mellett). Műszakilag kedvezőbb költséggel megtermelt és tisztított víz továbbadása távvezetéseken, olyan pontokra, ahol a termelés, kezelés nem gazdaságos.

A megújuló energiatermelésre/tárolásra vonatkozóan állami pályázatok hirdetése ajánlott. Javasolt országos mintatervek kidolgozása, amelyek nem esnek vízjogi engedélykötelelem alá. Fejlesztési programok tekintetében tervezési keretrendszer kialakításában tud támogatást biztosítani a Mérnöki Kamara.

Fontos továbbá a GFT- k központilag egységes szemmel történő értékelése, az elvárások homogen megfogalmazása a legminimálisabb adminisztráció mellett.

A nemzetközi gyakorlatok alapján kiemelten fontos a fejlesztések társadalmi elfogadottságának és átláthatóságának erősítése. A víziközmű-fejlesztések kommunikációjában hangsúlyosan kell megjeleníteni az ellátásbiztonság, a közvagyon megőrzése / növelése, a klímaalkalmazkodás, valamint a generációkon átívelő infrastruktúra-felelősség szempontjait. A fejlesztések eredményeinek, a rekonstrukciós programok előrehaladásának és a szolgáltatási teljesítménymutatóknak közérthető és rendszeres publikálása hozzájárulhat a lakossági bizalom és a hosszú távú finanszírozási fenntarthatóság erősítéséhez, úgy mint:

- Nyilvános online projektkövető rendszerek működtetése, ahol a folyamatban lévő fejlesztések műszaki tartalma, státusza, ütemezése és előrehaladása követhető.
- Éves infrastruktúra-állapotjelentések és rekonstrukciós beszámolók publikálása közérthető formában.
- KPI-alapú szolgáltatási mutatók rendszeres közzététele (pl. hálózati vízvesztesség, csőtörések száma, hibaelhárítási idő, rekonstrukciós ráta, energiahatékonyság, ...).

A szolgáltatási díjak és az infrastruktúra-fenntartás kapcsolatának közérthető bemutatása, különös tekintettel a hosszú távú vagyonmegőrzési és ellátásbiztonsági szempontokra.

1.2. Vízügyi ágazat

A magyar vízügy előtt álló legnagyobb kihívás már nem kizárólag az árvízvédelem, hanem a vízkészletek megőrzése, a vízvi sszatartás, az aszálykezelés és a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás. Az ország vízkészletének mennyiségi és minőségi biztonsága stratégiai nemzetbiztonsági kérdéssé vált.

A vízügyi ágazat szerepe a klímaváltozás hatására az eddigi árvízvédelem és vízkárelhárítási feladatok dominálása a vízkészletgazdálkodás irányába terelődik át. Mivel a csapadéktevékenység a ritkább, de intenzívebb megjelenés tere tendál a vízkárelhárítás fenntartása mellett jelentős feladat összpontosul az aszálykezelési- és vízvi sszatartási feladatok irányába. Itt nem csak a területi vízgazdálkodási elemek terén, hanem a települési szinten is javítandó a vízvi sszatartás lehetőségeinek kidolgozása. Ebben a feladatban nemcsak a „vizes” mérnöki szaktudásnak kell megjelenennie, hanem a településrendezési kérdéskörök mellet a tájépítészeti elemeket is figyelembe kell venni, ezen szakterületeknek szimbiózisban kell együtt eredményterméket előállítani.

Az aszálykezelés, vízvi sszatartás során a tározók, vizes élőhelyek és vízpótló rendszerek, mezőgazdasági vízigények biztosításnak fejlesztésében, üzemeltetésében jelentős számban vesznek, vehetnek részt a Mérnöki Kamara Vízgazdálkodási- és Vízépítési tagozatának tagja is.

Kiemelt jelentőséggel bír a vízkészletgazdálkodás, azaz a felszíni és felszín alatti vízkészletek mennyiségi és minőségi védelme. Itt a vízügy és a víziközü ágazat közötti együttműködés elengedhetetlen, ez az alapja a hosszútávú vízbiztonsági tervezésnek. A vízhasználatok összehangolása elengedhetetlen az élhető környezet fenntartása érdekében.

Vízgazdálkodási tervezés:

A vízgazdálkodási tervezés területén az utóbbi évtizedben jelentősen megnehezült az egyéni tervező mérnökök és a kisebb szakirányú tervező szervezetek piaci szerepvállalása.

A mérnöki tervezés szakterületei között egyedülként a vízgazdálkodás területén sajátságos piaci helyzet alakult ki 2016 után. A Magyar Állam egy állami tulajdonú Nonprofit Kft.-t alapított azzal a céllal, hogy az EU-s forrásokkal támogatott vízgazdálkodási feladatok mielőbbi vállalkozásba adásához „in-house” szerződés keretében mielőbb megindítsa a tervezést az ágazat akkori vezetése értelmezése szerint egy tervező szervezet kiválasztása hosszúnak tűnő közbeszerzési folyamata helyett.

A piaci lehetőségek beszűkülése több tényező együttes hatásának a következménye. Az uniós források lehívásának meggyorsítása érdekében a Magyar Állam a vízügyi igazgatás szervezetrendszeréhez kapcsolódóan saját szervezetet hozott létre a beruházások közbeszerzési kiírásig történő előkészítő tervezésére. Ez azt jelentette, hogy a magán tervezői szféra az előkészítő tervezések során csak kisebb mértékben, bér munkában kapcsolódhatott a munkába, tényleges fel-

adatot a kiviteli tervezések jelentették. Az is hátrányosan érintette a vízügyi szakterületen tevékenykedő mérnökeinket, hogy az utóbbi néhány évben a vízügyi beruházások volumene jelentősen csökkent, több nagy projekt időben csúszott, vagy leállításra került. A szűkülő piac okozta stresszhatást tovább fokozta a beruházási törvény változása, amely kiviteli szintű tervek elkészítését írja elő a közbeszerzési eljárás megindításához, értelemszerűen növelve ezzel az állami tulajdonú tervező szervezet feladatait.

Megértve azt, hogy az uniós források lehető leggyorsabban történő lehívása nemzeti érdek és valójában ez alapozza meg a piacon megjelenő tervezési munkák volumenét, úgy gondoljuk, hogy a piacon tevékenykedő és hatalmas szakmai értéket képviselő vízügyi mérnökök, kisebb tervező szervezetek strukturált bevonása nem csak lehetőség, de szükségszerűség is az ország vízgazdálkodási céljainak eléréséhez.

A Magyar Mérnöki Kamara és a szervezetén belül működő Vízgazdálkodási- és Vízépítési Tagozat készséggel áll a Minisztérium rendelkezésére az elmúlt időszak vizsgálatában és a magántervező irodák számára kedvezőbb, piaci viszonyok között működő hatékony struktúra kidolgozásában.

A kis- és középvállalkozások támogatása:

Az elmúlt pár év gazdasági környezetében az Európai Unió források hiányában a kis- és középvállalkozói kategóriájú mérnöki irodák vegetáltak, felélték a tartalékaikat, komoly erőfeszítéseket tettek annak érdekében, hogy a jól képzett munkatársaikat megtartsák. A vállalkozásoknak a tervezéshez elengedhetetlenül szükséges infrastruktúra fejlesztésére ebben az időszakban saját erőforrásból így szerény lehetősége volt. A hatékony tervezéshez a szakértelem, a folyamatos képzés mellett pedig elengedhetetlen a legfrissebb technológia alkalmazása, így a kis- és középvállalkozások megerősítéséhez szükséges lenne pályázatok útján elnyerhető állami támogatás: Az egyenlő versenyfeltételek megteremtéséhez a mérnöktársadalom e tekintetben kéri az állam segítségét.

2. A Magyar Mérnök Kamara Vízgazdálkodási és Vízépítési Tagozatának együttműködési javaslatai a vállalatokra

A klímaváltozás hatásai azt igénylik, hogy teljesen új alapokra helyezzük hazánkban a tájhasználatot és az ehhez szükséges vízgazdálkodás infrastruktúráját. A VÍZ az egyik legfontosabb környezeti elemünk, melynek felértékelődése az elmúlt 50 évben folyamatos volt, az előttünk álló 20 évben pedig rohamos lesz. Nemzetünk fejlődését fogja befolyásolni vízgazdálkodásuk minősége.

Az általunk alábbiakban megfogalmazott javaslatok és együttműködési szándék kormányzati támogatása esetén készek vagyunk együttműködni a problémák mélyebb kibontásában, feladatok prioritizálásában, specifikus megoldási javaslatok kidolgozásában.

Pontokba szedve az alábbiakban foglaljuk össze a Tisza Párt programjában megfogalmazott vállalatok teljesítésében kamaránk intézkedési javaslatait és lehetséges együttműködési szerepét.

Az elmúlt évek rávilágítottak arra, hogy új szemléletre van szükség mérnökeink részéről a klímaváltozás következtében felmerült természeti kihívások kezelésére.

A mérnöki Kamara által képviselt több mint 3500 fő vízmérnök között sokan vannak, akik rendelkeznek a vízgazdálkodási projektek előkészítéséhez, tervezéséhez és megvalósításához szükséges képesítéssel, jogosultságokkal, tapasztalattal.

Az együttműködés kapcsán további célunk a Magyar Mérnöki Kamara és azon belül Tagozatunk folyamatos fejlődése és korszerűsítése és a mérnök szakma elismertségének emelése.

A Magyar Mérnöki Kamara Vízgazdálkodási- és Vízépítési Tagozata az együttműködés kialakítása céljával az alább bemutatott területeken gondol segítséget nyújtani:

2.1. Képzés / továbbképzés

A mindenkori fennálló piaci igényhez (tervezés, beruházás, üzemeltetés) alkalmazkodó mérnök erőforrás biztosítása mennyiségi és minőségi szempontok figyelembe vételével.

A képzések terén fontos szem előtt tartani a jelen helyzetben megoldandó képzett erőforrásbiztosítási feladatokat, de egyben gondolni kell a jövőre is és a következő vízgazdálkodási mérnök utánpótlás biztosítására.

Együttműködés alapjai:

- Mérnökeink folyamatos, célorientált és akkreditált szakképzésében (pl. vízmegtartás centrikus gondolkodásmód kialakítása, szabványok, szakmai irányelvek bevezetése révén).
- A társadalom szemléletének formálásában (pl. víztakarékosság).
- A tanulók képzésében és tanáraik szakirányú felkészítésében (pl. tananyagok kidolgozásában való közreműködéssel).
- A természetvédelmi célú, rehabilitációs tevékenységek is igényelnek sok esetben mérnöki létesítményeket

Megfelelő számú, naprakész tudással bíró mérnökök álljanak rendelkezésre a tervezési, műszaki ellenőrzési, felelős műszaki vezetői és szakértői feladatok ellátására.

Segíteni tudunk a beruházások megvalósításában résztvevő mérnökök képzésében, úgymint

- gyakorlott mérnökök általi óraadás a középfokú- és felsőfokú oktatásban,
- akkreditált kamarai képzések tartása révén,
- társadalmi szemléletformálás szakmai fórumok keretében.

2.2. Jogszabályok felülvizsgálata és jogszabályalkotás

A Program elérésének érdekében az ágazat működését szabályozó hatályos jogszabályok-, jogszabály rendszerek és alkalmazás felülvizsgálata, reformja szükséges. Versenypiaci szemléletű keretrendszerek kialakításával a szakmai- és költséghatékonyság helyreállítása szükséges.

Együttműködés alapja:

- Az ismert anomáliák, hiányok jelzése révén, hisz tagmérnökeink nap mint nap szembe-sülnek a hiányosságokkal.
- Ajánljuk szolgáltatásunkat az esetleges jogszabályok, szabványok szakmakontrolljára, ki-dolgozására.
- Szakanyagokkal tudjuk segíteni a jogalkalmazás egységesítését.
- Ajánlásokat tudunk megfogalmazni a közbeszerzési felhívások szakmaibb értékeléséhez.
- Beruházási törvény felülvizsgálatában és átalakításában közreműködés. A jelenlegi be-ruházási törvény akadályozza a beruházási források hatékony felhasználását.
- Beruházás lebonyolítási kézikönyv összeállításában együttműködés.
- Ágazati szabványok magyar nyelven való biztosítása.
- Új iparágak (pl. akkumulátor ipar) megjelenésével összefüggő hiányzó jogszabályok ki-dolgozásban való együttműködés.
- Közbeszerzési törvény és eljárásrendek felülvizsgálata annak érdekében és céljával, hogy a tervezett beruházások beszerzési eljárásai során a beruházási célok érvényesüljenek.
- Versenypiaci tisztaság biztosítása érdekében mérnök díjszabási rendszer kialakítása.

Jogszabály alkotásban és a szabványok felülvizsgálatában, elkészítésében szakmai együttműkö-dést ajánlunk. A területileg illetékes jogalkalmazók egységes jogszabály értelmezésével a beru-házás-előkészítési munkák gyorsítása. A jogszabály egységes értelmezésének kialakításában, el-terjesztésében szintén segítséget tudunk biztosítani.

2.3. Háttér intézményrendszer hatékonyságának növelése

A Program megvalósíthatósága érdekében rugalmas, gyors, hatékony, célorientált, és komplex szemléletű háttér intézményrendszer szükséges. A többszörös, többfelé teljesítendő adminisztrációs kötelezettségek és a „túlbürokratizált” struktúra elveszi a fókusz a tényleges célokról. **A háttérintézmények transzparens működésének biztosítása, a piaci versenyhelyzet és a szakértelmen alapuló kiválasztás helyreállítása véleményünk szerint elengedhetetlen.**

Együttműködés alapja:

- Hatékony háttérintézmény rendszer átalakításban együttműködés.
- Szakmailag felkészült szakemberek tanácsadói testületbe delegálása.
- Jelentős társadalmi figyelmet magára vonó kérdésekben szakmai alapon nyugvó nyilatkozatok megtétele, a sajtónak nyilatkozni képes kompetens mérnök-szakértői lista összeállítása.
- Javaslat megfogalmazása a projektek megvalósításához szükséges, igazságos, piaci alapon működő hálózat kialakítására.

Egykor a magyar vízgazdálkodási tudás export termékünk volt. Ahhoz, hogy az előttünk álló kihívásokra jó választ tudjunk adni, szükséges újra a nemzetközi piacokon is helytállni képes hazai tervezői kapacitásokat koncentrálni. Ma mérnökeink döntő része egyszemélyes tervező irodaként dolgozik. Az összetett szaktudás szükségessége, a projektek előkészítésére rendelkezésre álló időkeret és a munkák előfinanszírozásához szükséges tőkeerő érdekében szükséges volna a hazai piacon több jelentős tervezői létszámot foglalkoztató tervezőirodára.

Minden segítséget megadunk annak mérlegeléséhez, hogy biztosítható a szakmai feladatok igazságos elosztása, beleértve a tervezői, hatósági, jogalkotói feladatokat egyaránt.

2.4. Az EU-s források hatékony felhasználása

Az elmúlt időszakban a forráshiány miatt felhalmozódott rekonstrukciós és beruházási elmaradás kiemelkedő. Az EU-s források szabályos, hasznos, hatékony és jól ütemezett felhasználása az előttünk álló időszak kulcskérdése lesz. A korábban kialakított centralizált rendszerek helyett sokkal hatékonyabb és költséghatékonyabb decentralizált eljárásrendek kialakítását javasoljuk egyben a versenyipiaci gondolkodás helyreállításával.

Együttműködés alapja:

- A mindenkori célok eléréséhez szükséges kvalifikált mérnökök biztosítása.
- Gördülő tervezés mentén történő projekt megvalósítás módszertanának kialakítása.
- A hatékony engedélyeztetési eljárások érdekében egységes tervtartalmi tematika kidolgozása.
- Az elszámolhatóság érdekében költségtáblák egységesítése.
- Pályázati bírálók delegálása.

A rendelkezésre álló EU forrásokat szabályosan, a programozási időszak határ idejében a legnagyobb hatékonysággal és fenntartható / megtérülő beruházásokra kell fordítani.

Többéves, kiszámítható fejlesztési finanszírozási környezet kialakítása, amely biztosítja az infrastruktúra folyamatos fejlődését, illetve amihez stabil beruházási és üzemeltetői környezetet lehet kialakítani.

Példa:

Amennyiben az EU-s források felszabadulnak, akár ezer milliárd forintot meghaladó összegű vízgazdálkodási projektet kell megvalósítani az elkövetkező években. Amennyiben az RRF és KEHOP plusz forrásokból 1000 Mrd Ft jutna erre a területre, az konkrét feladatokra lefordítva:

- 35 Mrd Ft összegű tervezési,
- 10 Mrd Ft összegű műszaki ellenőrzési,
- és 20 Mrd Ft összegű felelős műszaki vezetői feladatot fog jelenteni.

A jogszabályi környezetet, a beszerzés rendszerét, a hatóság és tulajdonosi joggyakorló szereplőit, a létesítmények üzemeltetőit és a vízipari szereplőket egységesen, közös szemlélet kialakításával kell alkalmassá tenni a végrehajthatóság céljával.

2.5. Szakmai kapcsolatrendszerek, együttműködés és kommunikáció

A Program megvalósítása kapcsán elengedhetetlen az egyes fejlesztési területeken / Projektekben érintett szakterületek kapcsolatrendszerének és kommunikációjának kiépítése és az együttműködés megvalósítása. A Programelemek megvalósítását közös célként kell kezelni, melyben valamennyi érintett konstruktív együttműködési fórumát meg kell teremteni. A tervezési szakasz összehangolására lenne hivatott az E-közmű rendszer, azonban a gyakorlati tapasztalatok alapján ez a rendszer nem megvalósítás szemléletű sokkal inkább az egyéni érdekek érvényesítését szolgálja.

A szakmapolitika és a Magyar Mérnöki Kamara között a folyamatos kapcsolattartás és kommunikáció a kölcsönös bizalom záloga.

Együttműködés alapja:

- Egységes együttműködési szemlélet és javaslat kidolgozása. A Mérnöki Kamara által érintett területek: tervező, felelős műszaki vezető, műszaki ellenőr, szakértő.
- Projektet akadályozó körülmény felmerülése esetén szakmai állásfoglalások kiadása.
- Szakmai állásfoglalások kiadása, szakkérdésekben szakmai nyilatkozatok és társadalmi tájékoztató szerepkör.
- Mérnökök szakmai- és érdekképviselésének kölcsönös és konstruktív fejlesztése.

A mérnök társadalom szakmai- és érdekképviselésének erősítése szükséges, melyet a Magyar Mérnöki Kamara fel tud vállalni, sőt kötelessége tagjai irányában.

A kamarai tagok és egyben a mérnöktársadalom szakmai- és érdekképviselését egységesen csak a Magyar Mérnöki Kamara tudja ellátni, tekintettel, hogy tagjaink tevékenységüket a Kamara szakmai előírásai és vonatkozó jogszabályok szerint végzik, illetve tagjaink számára más fórum nem is áll rendelkezésre. Kérjük a nyitottságot és a partneri kapcsolat kialakítását, mely építi a felekben a kölcsönös bizalom felépítését és fenntartását ezzel is segítve a közös célok elérését.

Egyre több környezetvédelmi kérdés foglalkoztatja a széles nyilvánosságot. Gondoljunk az akkumulátorgyárak ügyére vagy nagy tavaink, folyóink állapotára vagy akár az aszály kérdésére. Nagyon lényeges szempont, hogy ezekben a kérdésekben kinek a hangja jut el a széles nyilvánossághoz. Mennyire képesek a megnyilvánulók a társadalom számára lefordítani a felmerülő szakkérdéseket, pro, kontra álláspontokat. Mennyire tudnak hitelesek, függetlenek lenni megnyilvánulásaik során. Kamaránk szakemberei révén maximálisan képes támogatni a kormányzat munkáját kompetens szakértők delegálásával.

Az egyes fejlesztések kapcsán azok jellegétől és lokációjától függően számos szakterület, hatóság, tulajdonos, beruházó / támogató, tervező, üzemeltető, kivitelező, stb. lehet érintett. Vízi

beruházás tervezése, engedélyeztetése, megvalósítása során az érintettek körében a műszaki tartalom, távlati üzemeltetési kérdések, műszaki követelmények egyeztetése elengedhetetlen.

A tervezési- és megvalósítási irányelvek egyeztetésének fórumát és annak rendszerét indokolt lenne megteremteni. Az egyes projektek esetében az érintetti kör projektkezddéskor történő meghatározása, illetve mérföldkövenként (engedélyezést megelőzően, beszerzési eljárás megindítását megelőzően, kivitelezés kezdését megelőzően, műszaki átadás – átvételt megelőzően) rövid, összevont és tematizált egyeztetések megtartása.

2.6. Ágazati szakkérdésekben állásfoglalások és döntéstámogatás, stratégiaalkotás

Az ágazatot érintő szakkérdésekbe és stratégiaalkotásba az érintett szakmai szervezeteket indokolt bevonni.

Sajnálatos módon a korábbi évek gyakorlata az volt, hogy úgy születtek az ágazat jövőjét meghatározó stratégiák, hogy azokról az érintettek nem tudtak, nem véleményezték, de még az elkészültét követően sem kerültek megosztásra.

Együttműködés alapja:

- Az ágazati szakkérdések tekintetében az MMK – VVT véleményezőként, döntéstámogatóként meg tud jelenni.
- Stratégiaalkotásban szakmai véleményezőként részt tudunk venni.

E téren az együttműködés célja, hogy a teljes ágazat jövőjét érintő a szakkérdésekben és ágazati stratégiában a mérnöktársadalommal (annak képviselőjével) előzetesen egyeztetett, konszenzuson alapuló döntések és stratégia kerüljön elfogadásra.

Előzetesen egyeztetett, elfogadott és támogatott döntésekre van szükség a közös szakmai érdekek kialakításához és megvalósításához.

3. Akcióterv és mérföldkövek (2026–2040)

Elképzelésünk szerint az ágazati feladatok ütemezett végrehajtása az alábbi három fő mérföldkőre bontva valósulhatna meg:

1. Rövid távú célok (2026–2030):

- a. A IV. Vízigyűjtő-gazdálkodási Terv végrehajtása.
- b. A legkritikusabb állapotban lévő víziközművek célzott rekonstrukciója és az ellátási biztonság megszilárdítása, hálózati vízvesztesség csökkentése és az energiahatékonyság / energiatartalom arányának javítása.
- c. Az öntözési gazdálkodás és a felszíni vizek visszatartását célzó első generációs műtárgyak megépítése.

2. Közép távú célok (2031–2035):

- a. A szennyvíztisztítási kapacitások fejlesztése, különös tekintettel a mikroszennyezők eltávolítására.
- b. Az ivóvíz-hálózati veszteségek felére csökkentése a 2024-es bázisévhez képest.

3. Hosszú távú célok (2036–2040):

- a. Teljeskörű körforgásos vízgazdálkodás megvalósítása.
- b. A hazai élelmiszer- és vízellátás biztonságának garantálása klímasemleges és energiahatékony technológiákkal.